

doel Ik kan teksten met woorden met een open lettergreep vloeiend lezen.

piramides • veroveringen • opgravingslocatie



1 Lees de rijtjes.

farao → wereldberoemd → koningsgraven → avonturier → Egyptenaren → luxeproducten
 welvarend → burenruzie → opgravingen → koninginnen → archeologie → hiërogliefen
 wapenen → assisteren → edelstenen → veroveren → ontraadselen → organiseren
 worstelen → imponeren → uitschakelen → vernederen → improviseren → ondertekenen

2 Zoek in de rijtjes van opdracht 1 woorden die ongeveer hetzelfde betekenen als deze woorden. Geef ze de juiste kleur.

koning succesvol bezetten oudheidkunde indruk maken kleineren



3 Er zijn overeenkomsten en verschillen tussen de Egyptenaren en de Nubiërs. Wat klopt volgens de tekst voor de Nubiërs? En wat voor de Egyptenaren? Wat klopt voor beide? Kruis aan.

	Nubiërs	Egyptenaren	beide
Hun beschaving is erg bekend.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Ze bouwden tempels en piramides.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Door het Egyptische schrift weten we dingen over hen.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Ze konden goed overweg met pijl en boog.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Hun rijk lag in het oosten van Afrika.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

4 Lees het tekstje hieronder.

De Egyptische piramides zijn veel bekender dan die in Nubië. Dat komt doordat de Egyptische piramides voor westerse archeologen makkelijker bereikbaar waren. En toen er in Egypte bijzondere koningsgraven werden ontdekt, ging daar nog meer aandacht naartoe. Bovendien weten we meer van de Egyptenaren doordat we hun schrift kunnen lezen, en dat van de Nubiërs niet.

In deze tekst wordt uitgelegd waardoor we meer over het oude Egypte weten dan over Nubië. Vergelijk de uitleg in deze tekst met die van Malika in het leesboek.

Over welke oorzaak lees je alleen in deze tekst? Zet daar een streep onder.

Over welke oorzaken lees je in het leesboek, maar niet in deze tekst? Schrijf er één op.

doel Ik ken een aantal boeken over andere landen en andere tijden.

Dummie praat veel over zijn vroegere leven in Egypte

Waarom doet hij dat, denk je?



OVER DEZE TIJD GAAT HET BOEK DAT IK NU LEES:

Ik lees nu een leesboek / informatief boek.

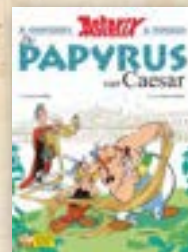
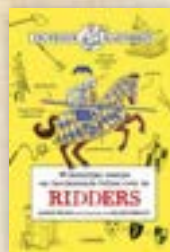
Ik lees nooit / soms / vaak boeken over vroeger.

Dit is het leukste boek over vroeger dat ik ooit heb gelezen: _____

Dat is een leesboek / informatief boek.

Ik wil wel / niet vaker boeken over vroeger lezen, omdat _____

+ 📖 Deze boeken gaan allemaal over vroeger:



Zoek zelf nog een boek over vroeger dat je nog niet hebt gelezen. Zoek deze boeken op internet op en lees de flapteksten, bijvoorbeeld op de site van de bibliotheek of de uitgeverij.

Dit boek wil ik graag een keer lezen.

Ik kies dit boek, omdat _____



Een soort Egyptenaren? Echt niet!

Nubië was eeuwenlang een provincie van het Egyptische rijk. Toen waren de Egyptische farao's de baas in Nubië. Sommige mensen denken daarom dat de Nubiërs eigenlijk hetzelfde waren als de Egyptenaren. Maar dat klopt niet.

Oké, ze bouwden piramides, net als de Egyptenaren. Maar hun piramides zijn heel anders dan de Egyptische. Om te beginnen zijn ze veel kleiner en steiler. Ten tweede hebben ze een graftempel, die ertegenaan werd gebouwd. Dat hebben Egyptische piramides niet.

En ten derde werden Nubische koningen begraven in een kamer ónder de piramide. Niet ín de piramide, zoals de Egyptische farao's.

En ja, de Nubiërs aanbaden ook dezelfde goden als de Egyptenaren. Bijvoorbeeld de oppergod Amon. Maar ze hadden ook hun eigen Nubische goden, met eigen rituelen en tempels.

Je mag van mij gerust zeggen dat de Egyptenaren grote invloed gehad hebben op de Nubiërs. Maar niet dat de Nubiërs een soort Egyptenaren waren, echt niet!



- 1** De mensen die denken dat Nubiërs hetzelfde waren als de Egyptenaren, hebben daar argumenten voor. Malika noemt twee van die argumenten. Onderstreep ze met groen. Malika geeft ook tegenargumenten. Onderstreep die met rood.

Aan welke woorden in de onderstreepte zinnen zie je of Malika het eens is met de mensen of niet? Omcirkel die woorden.



3.2 2

Lees samen tekst 3.2.

De titel van de tekst is: *Wie is de baas in Nubië?*

Schrijf in ieder tijdvak op wie op dat moment de baas was. Kies uit 1 t/m 4.

Vul ook in over welk rijk die bazen heersten. Kies uit A, B, C, D.

Teken tot slot het symbool van het juiste weetje in ieder vak.

2000 – 1500 v.C.			1500 – 750 v.C.			750 – 650 v.C.			650 v.C.		

- | | |
|--|---|
| 1 Koningen van Kerma | A een zelfstandig koninkrijk rondom Kerma |
| 2 Meroïtische koningen | B één groot rijk van Egypte en Nubië |
| 3 Koning Piye en zijn vier opvolgers | C het rijk Egypte (daarin de provincie Nubië) |
| 4 De farao van Egypte en onderkoningen | D het Meroïtische rijk |

- ◆ De inwoners handelden in luxeproducten zoals luipaardvellen.
- ★ De Nubiërs gingen voor het eerst een eigen schrift gebruiken.
- ▶ De overheersing duurde wel acht eeuwen lang.
- Het rijk kreeg voor het eerst een zwarte farao.



3 Lees Malika's betoog (in het blauwe vak bij tekst 3.2) nog eens. Over welke stelling houdt ze een betoog?

Welke twee argumenten noemt Malika daarvoor?

- 1 _____
- 2 _____

Malika denkt dat de Egyptenaren jaloers waren op de Nubische rijkdom en goudmijnen. Kijk terug in tekst 3.2. Waarop konden de Egyptenaren nog meer jaloers zijn?

3.3 4

Lees tekst 3.3. Sommige personen vinden dat Nubisch erfgoed moet worden beschermd. Anderen juist niet. Wie zijn het eens met de stelling *De overblijfselen van de Nubische beschaving moeten worden beschermd*? Kleur die namen **groen**.

Giuseppe Ferlini

George Reisner

Malika en mede-archeologen



doel Ik kan vertellen over Nubische koninginnen, schutters en worstelaars.



1

Lees tekst 3.4.

Welke zin beschrijft het beste waar de hele tekst over gaat? Kruis aan.

- Na koning Arakamani heersten er een aantal machtige en dappere vrouwen over Nubië.
- De beslissing van koning Arakamani was bijzonder, omdat er tot dan alleen mannen heersten.
- Kandake Amanirenas redde Nubië van een Romeinse overheersing.
- Sommige sterke vrouwen noemt men nog steeds 'Nubische koningin'.



2

Lees de stukjes over kandake Amanirenas nog eens.

In twee stukjes lees je over een *symbolische* daad van Amanirenas. Met wat ze deed, wilde ze iets duidelijk maken. Zet een streep onder de zinnen over die twee symbolische daden.

Vul onder en naast de tekst in wat Amanirenas met die daden wilde zeggen.

3

Lees tekst 3.4 nog eens.

De Nubische koninginnen zijn zelf ook een symbool geworden; iets wat staat voor iets anders. Waarvoor staan ze symbool in de uitdrukking 'Nubische koningin'?

- voor de gewonnen slagen van Nubië
- voor dappere Afrikaanse vrouwen
- voor vrouwen met één oog
- voor koninginnen met veel rijkdom



4

Lees tekst 3.5.

Ook de Egyptenaren gebruikten symbolen. Op hun muurschilderingen zijn dingen te zien die ergens anders voor staan. Wat wilden de Egyptenaren duidelijk maken? Vul in.

symbool

staat voor

De Nubiër moet de grond voor de voeten van de farao kussen.

De Nubiërs zijn lang, sterk en gespierd.

Bij de wedstrijd is een scheidsrechter aanwezig.



Maar keizer Augustus hield zich niet aan zijn belofte. Hij eiste meer belasting en probeerde de Nubische goudmijnen in bezit te krijgen. Amanirenas kreeg er genoeg van. Ze stuurde de keizer een bundel gouden pijlen met de boodschap: 'Aanvaard deze pijlen als teken van vriendschap. En wilt u oorlog, hou ze dan ook maar, want u zult ze nodig hebben.'

Amanirenas wilde hiermee zeggen:

Je kunt ze zien als een geschenk, dan kies je voor _____.

Je kunt ze ook zien als wapens, dan kies je voor _____.

Het hoofd van de keizer

Het werd oorlog. Amanirenas leidde zelf haar troepen, samen met haar zoon, tot die sneuvelde. De Romeinen sloegen niet ver van Meroë een kamp op. Amanirenas liet het kamp omsingelen door duizenden soldaten. Vervolgens stuurde ze een boodschapper naar Augustus om te onderhandelen over vrede. De keizer zag in dat hij geen kant op kon en gaf zich gewonnen.

Zo redde kandake Amanirenas Nubië van een Romeinse overheersing. Maar ze was nog niet klaar met Augustus. Ze liet een standbeeld van hem onthoofden en begroef het hoofd onder de drempel van een tempel. Iedereen die de tempel binnenging, stapte op het hoofd van de Romeinse keizer. Een grotere belediging was er niet.



Amanirenas wilde hiermee zeggen:

Wij buigen niet meer voor de keizer.

We _____ hem door _____.